

26 OKT. 2001

Deze rubricering is
beëindigd na 50 jr.

~~VERTROUWELIJK~~

Stg. GEHEIM

MAANDOVERZICHT

No 2 1962

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

B I N N E N L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S T

V E R T R O U W E L I J K

Maandoverzicht no. 2 - 1962

(Tijdvak 1-2-1962 t/m 28-2-1962)

I N H O U D

	Blz.
I. <u>Communisme Internationaal</u>	
De misdaden van Stalin.....	2
Grenzen van de destalinisatie.....	6
II. <u>Activiteiten van de CPN</u>	
De verkiezingsacties.....	10
Afzonderlijke herdenking van de Februari-staking hervat.....	13
III. <u>Activiteiten van de communistische hulporganisaties</u>	
Het optreden van de nieuwe Nederlandse Vredesraad.....	16
Het komende ANJV-appel voor het Noorden.....	17
IV. <u>Communistische activiteiten in het bedrijfsleven</u>	
Verkiezingen ondernemingsraden; successen voor de "vrije lijst".....	19
Agitatie onder invalide arbeiders.....	21
V. <u>Overige groeperingen</u>	
De SWP heeft tegenslag vóór de stembusstrijd.....	23
De "radicaal-socialistische vredespolitiek" en de PSP-verkiezingscampagne.....	24
<u>Overzicht reizen</u> van extremisten uit of naar Nederland.....	26
<u>Overzicht stakingen</u> februari 1962.....	29
<u>Agenda</u>	31

H O O F D S T U K I

COMMUNISME INTERNATIONAAL

De ontluistering van Stalin

Het optreden van Moskou tegen de leiders van Albanië en tegen de anti-partijgroep binnen de CPSU (zie voorgaande maandoverzichten) hangt nauw samen met de voortschrijding van het destalinisatie-proces in de wereld van het communisme.

De destalinisatie zou men in grove trekken kunnen zien als een poging om af te rekenen met een gruwelijk verleden. In de Sowjet-Unie, een totalitair bestuurd maatschappij, is dit een bijzonder hachelijk karwei. Enige machthebbers van nu zijn immers "de trouwe naaste strijdmakkers" van Stalin geweest. Aan diens bewind van list en geweld hebben alle lagen der Sowjetbevolking weerloos blootgestaan. Zijn regime werd niet alleen maar geschraagd door de verliezers van thans, de anti-partijgroep. De leden daarvan wordt onder meer hun stalinistisch verleden verweten. Nochtans toonden de winnaars van nu, Chroestsjow en enige zijner huidige naaste medewerkers, ten tijde van Stalin evenmin een overmaat aan politieke scrupules en menselijk mededogen.

Bij het op 5 maart 1953 bekend maken van het overlijden van de dictator heerste er, naar eerst achteraf duidelijk werd, in de bovenlaag der CPSU-leiding een paniekachtige beduchtheid voor de toekomst van het communisme en voor de eigen macht. De bij zijn leven als halfgod en supermens vereerde Stalin werd spoedig na zijn dood nog slechts terloops in de voorlichting van de Sowjet-Unie vermeld. Zijn opengevallen plaats als alleenheerser bleef onbezet. Voorshands vormden zijn politieke erfgenamen een "collegiale en collectieve leiding". Het collectieve leiderschap van de leninistische partij en haar centraal comité kwam in het middelpunt van de communistische propaganda te staan.

De val van Beria

Op 3 april 1953 maakte Beria als minister van binnenlandse zaken in de "Prawda" bekend, dat het zogenaamde dokterscomplot op valse beschuldigingen berustte. Bedoelde affaire was niet vrij van anti-semietische trekken. Waarschijnlijk werd het dokterscomplot op last van Stalin geënsce-neerd als aanloop naar een nieuwe grote zuivering, die ook tegen Beria ge-

richt was. Aan vijftien artsen van het Kremlin werd moord op Sowjetleiders resp. het smeden van nieuwe misdadige plannen ten laste gelegd. Zij werden na de dood van Stalin gerehabiliteerd. Voor twee hunner moest dit posthuum plaatsvinden, omdat zij onder het geweld van de verhoren zouden zijn bezweken.

Het intrekken van de aanklacht tegen de artsen van het Kremlin zou men de eerste stap op weg naar de destalinisatie kunnen noemen, een stap die - mirabile dictu - op last van Beria werd ondernomen. Deze zeer gehate Sowjetleider probeerde in de verwarde periode direct na de dood van Stalin zijn bedreigde positie alsnog te redden door het vertoon van een zekere mildheid en politieke liberaliteit. Toch zou ook Beria weldra het lot delen van zijn beruchte voorgangers Jagoda en Jezjow, die in de dertiger jaren als chefs van de geheime politie in ongenade waren gevallen en geliquideerd werden.

Het "humaan" optreden van Beria in maart/april 1953 hebben zijn medebestuurders blijkbaar gezien als een voor hen uitgezette valstrik, als een poging om brede populariteit te verwerven teneinde, daarop steunende, hen weg te werken en de alleenheerschappij te veroveren. Daarom besloten zij Beria spoedig onschadelijk te maken.

De machtige chef van de geheime politie werd, althans volgens de officiële bekendmaking, in december 1953 als verrader gevonnist en gefusilleerd. Enkele jaren later heeft Chroestsjow verschillende tegenstrijdige lezingen over de ondergang van Beria gegeven, die het vermoeden wettigen dat de huidige Sowjetleiders de werkelijke toedracht van deze gebeurtenis opzettelijk verdoezelen.

De macht van de staatsveiligheidsdienst werd na de dood van Beria drastisch besnoeid en uitdrukkelijk ondergeschikt gemaakt aan de raad van ministers der USSR en de partijleiding. Deze maatregelen moesten er mede toe bijdragen om de "leninistische normen" in partij en staat te herstellen.

De misdaden van Stalin

In februari 1956 - op het XXste CPSU-congres - hield Chroestsjow zijn befaamde "geheime rede", waarin hij de misdaden van Stalin uitvoerig opsomde. Dientengevolge ontstond er grote verwarring in de CPSU alsmede onder de partijkaders van het internationale communisme.

Omstreeks de jaarwisseling 1956/1957 - dus na de Hongaarse opstand - heeft Chroestsjow zich noodgedwongen ten aanzien van Stalin gematigd. Hij

ging toen zelfs zover te verklaren dat de aanduiding "stalinist" voor de communist nog altijd een eretitel was (zie MO 1-1962, blz. 6). In de loop van 1957 werd het echter duidelijk, dat Chroestsjow zijn oorspronkelijke destalinisatieplannen geenszins wilde opgeven. De politieke ontwikkeling op en na het XXIIste CPSU-congres van oktober 1961 heeft dit bevestigd. Chroestsjow blijft, ondanks tegenstand, een openlijke ontluistering van Stalin als politicus en als mens voorstaan.

Op het partijcongres lanceerde Chroestsjow in zijn rede van 27 oktober 1961, nu in het openbaar, gedetailleerde beschuldigingen tegen Stalin. Diens anti-leninistische vergrijpen noemde hij bovenal het uitvloeisel van de persoonsverheerlijking. Stalin ontbeerde tenenemale de grootmoedigheid van Lenin. Zelfs "verraders van de revolutie" (Zinowjew en Kamenjew), wier uitstoting uit de partij aanvankelijk door Lenin was gevraagd, zagen zich weer opgenomen in de leiding nadat zij hun ernstige misstappen hadden erkend en betreurd. In flagrante tegenstelling daarmee, zo merkte Chroestsjow op, stonden onder het bewind van Stalin de reeksen executies van goede communisten, vooraanstaande militaire-, partij- en staatsleiders, cultuurdragers etc.

In de schrilste kleuren schilderde Chroestsjow de massale repressies tegen ontelbare trouwe partijgenoten en andere Sowjetburgers. Zij allen waren ten offer gevallen aan het machtsmisbruik, de willekeur en de ziekelijke achterdocht van Stalin en zijn terroristische helpers. Daarbij ging Stalin, mede onder invloed van de machinaties der geheime politie, over tot bloedige vervolgingen. In enkele gevallen vonden deze plaats op grond van vervalste documenten, afkomstig van de Gestapo.

(Opm.: Deze terreur steunde op de stelling van Stalin, dat de klassenstrijd zich verscherpt naarmate de opbouw van het socialisme vordert. Dit betekende, dat de "vijanden van het socialisme" vooral in de eigen partij moesten worden gezocht. Deze these werd reeds op het XXste CPSU-congres van februari 1956 afgewezen)

Chroestsjow bracht voorts o.m. de in 1934 gepleegde moord op Kirow, de toenmalige "kroonprins" van de partij, ter sprake. Deze en soortgelijke "duistere zaken" dienden alsnog grondig te worden uitgezocht. Hij liet daarbij doorschemeren, dat Stalin waarschijnlijk de hand heeft gehad in de moord op zijn "trouwe vriend" Kirow.

Ook de zelfmoord van de zeer populaire partijleider Ordzjonikidze meende Chroestsjow aan de onverdraagzame en naijverige Stalin te moeten wijten. Ordzjonikidze had de hand aan zichzelf geslagen omdat hij voor

het machtsmisbruik van Stalin verder geen verantwoordelijkheid wilde dragen. Stalin had ook zijn zwager Swanidze - broer van zijn eerste vrouw - ter dood laten brengen ofschoon hij een zijner naaste vrienden was geweest.

Na het memoreren van deze en andere gebeurtenissen merkte Chroestsjow op, dat z.i. de leden van de anti-partijgroep de heerschappij begeerden teneinde onder meer te voorkomen dat Stalin's misdaden, waaraan zij medeplichtig waren, verder aan de kaak zouden worden gesteld. Daarom wensten zij Molotow als leider, aangezien zij er dan zeker van konden zijn, dat voor hen pijnlijke onthullingen in de toekomst achterwege zouden blijven.

Tijdens een van de laatste zittingsdagen van het XXIIste congres gaf D.A. Lazurkina, partijlid sedert 1902, een beschrijving van de Stalin-terreur. Zij was in 1937 te Leningrad gearresteerd zonder de reden te kunnen bevroeden. Zij bracht 2½ jaar in de gevangenis en 17 jaar in een verbanningsoord door. Zij bleef geloven in Stalin omdat zij wist dat hij vóór 1934 veel had gepresteerd. Tijdens het XXste CPSU-congres keerde zij uit haar verbanning terug en werd volledig gerehabiliteerd. Toen had zij voor de eerste maal de ontzettende waarheid over Stalin gehoord. Zij schetste de angst die de partij overheerste in 1937. De een bracht de ander aan. Men kon elkander niet vertrouwen. Van ons, aldus Lazurkina, werd geëist dat wij partijleden zouden aanbrengen. Er werden lijsten met aanklachten opgesteld, waarop namen van onschuldige mensen vermeld stonden, die moesten worden gearresteerd. Deze lijsten moesten, aldus Lazurkina, worden ondertekend, waarbij ons de vrijheid werd beloofd onder het dreigement "als je de lijst niet ondertekent zullen we je folteren". Vele kameraden bleven trouw aan hun bolsjewistisch geweten en tekenden nimmer. (Opm.: Bij de dood van Stalin bevonden zich millioenen Sowjetburgers in ontelbare dwangarbeiderskampen en ballingsoorden.)

Anti-Stalinbesluiten van het congres

Nog tijdens het jongste partijcongres opperde Chroestsjow onder bijval het plan om in Moskou een monument op te richten ter blijvende nagedachtenis van de kameraden, die aan het bewind van willekeur ten offer waren gevallen.

Op 29 oktober 1961 onthulde Chroestsjow in Moskou een monument ter ere van Karl Marx. Zijn daarbij gehouden toespraak bevatte nog een schimpscheut op Stalin. Daags daarop aanvaardde het congres het besluit

om de sarcophaag met Stalin's gebalsemd lijk uit het Lenin-mausoleum te verwijderen. De ernstige vergrijpen van Stalin ten opzichte van Lenin's politieke nalatenschap, het machtsmisbruik, de massale vervolging van eerlijke Sowjetmensen en andere activiteiten, voortgevloeid uit de persoonsverheerlijking van Stalin, maakten het, volgens dit congresbesluit, onmogelijk zijn stoffelijk hulsel langer in het mausoleum te bewaren. (Zoals bekend ligt Stalin thans begraven bij de muur van het Kremlin, te midden van andere voor het communisme verdienstelijke strijders.)

Podgorny, de eerste partijsecretaris van de Oekraïne, herinnerde er het partijcongres aan, dat er al in 1956 in de Oekraïne en in andere Sowjetrepublieken stemmen waren opgegaan om Stalin's stoffelijk overschot te doen verwijderen uit het heiligdom van het Sowjetvolk en van de werkers der gehele wereld, het Lenin-mausoleum.

De congresresolutie van 31 oktober 1961 noemt de openlijke en onverbloemde veroordeling van de persoonsverheerlijking door de partij en haar centraal comité van enorme betekenis voor de opbouw van het socialisme en het communisme, voor de gehele internationale communistische beweging.

De verdwijnende naam

Alles wat in de Sowjet-Unie zou kunnen herinneren aan de verering van Stalin is of wordt verwijderd. Steden en dorpen, fabrieken en kolchozen, naar Stalin genoemd, zijn omgedoopt. Bijvoorbeeld Stalingrad heet nu Wolgograd, wat binnen en buiten communistische kring aanleiding gaf tot critiek, aangezien de slag bij Stalingrad algemeen wordt beschouwd als een keerpunt in de geallieerde strijd tegen Hitler-Duitsland.

Uit het opschrift van het mausoleum bij het Kremlin werd begin november 1961 de naam Stalin verwijderd. Leerstof voor de schooljeugd wordt inmiddels herschreven, geschiedenisboekjes met Stalinverheerlijking verdwijnen gaandeweg uit de circulatie; het volkslied moet om die reden worden vervangen door een nieuw. Reeds onmiddellijk na het XXste CPSU-congres in februari 1956 verdween Stalin's naam uit de tot dan gebruikelijke aanduiding van het vermaarde Marx-Engels-Lenin-Stalin-Instituut te Moskou, thans bekend als "Instituut van het Marxisme-Leninisme".

Slechts in het geboorteland van Stalin wordt door stads- en straatnamen, standbeelden, monumenten en het aan hem gewijde museum de herinnering nog levendig gehouden aan Georgië's "grote zoon".

Op 21 december 1962 - de dag waarop Stalin 82 jaar geleden werd

geboren - vermeldde de "Prawda" zijn naam slechts éénmaal en dan nog in discriminerende zin. Toen Stalin leefde was het geen uitzondering zijn naam in een "Prawda"-artikel 200 tot 300 maal afgedrukt te zien.

Grenzen van de destalinisatie

Op velerlei gebied grijpt de destalinisatie ver om zich heen. De leiding van de CPSU heeft reeds blijk gegeven van een zekere beduchtheid dat deze ontwikkeling het doel voorbij zal schieten. Enerzijds heeft ze er kennelijk geen bezwaar tegen dat de Stalin-ontluistering nog verder wordt uitgediept. Anderzijds legt zij er de nadruk op, dat niet onder het mom van strijd tegen de persoonsverheerlijking het onontbeerlijke gezag van de communistische leiders mag worden verzwakt of ondermijnd. De voorwaarden zijn aanwezig om eens en voor altijd te verhinderen, dat zich in de Sowjet-Unie nog persoonsverheerlijking kan voordoen, aldus werd in de resolutie van het XXIIste congres gesteld. Chroestsjow had er de daar aanwezigen zelf aan herinnerd dat de lof, die hem voor zijn arbeid en inspanningen z.i. vaak te uitbundig was toegezwaard, uitsluitend toekomt aan de collectieve leiding van partij en staat.

Gedurende de laatste maanden zijn verschillende op last van Stalin geliquideerde personen gerehabiliteerd. De vóór de tweede wereldoorlog terechtgestelde militaire leiders Toechatsjewski, Yakir en Blücher worden bijvoorbeeld thans geëerd als uitnemende communisten. Van hen verschenen onlangs memoires of biografieën.

Wat de voortgaande Stalinverguizing betreft, dient mede te worden gewezen op een belangrijke rede van Iljitsjew, lid van het partijsecretariaat van het centraal comité der CPSU. Hij hield zijn referaat op 25 december 1961 te Moskou voor circa 2700 leden van het partij kader. Iljitsjew heeft op deze ideologische conferentie Stalin's reputatie als "scheppend genie" op ideologisch, filosofisch, economisch en cultureel terrein systematisch aangetast. De belangen van de partij moeten, volgens hem, goed in het oog worden gehouden, ook bij de critiek op de persoonsverheerlijking. Veel van Stalin's theoretische publicaties vormen geenszins grote bijdragen tot een beter begrip van het marxisme-leninisme, aldus Iljitsjew. Stalin's werken, met name "De grondslagen van het leninisme" en "Marxisme en het nationale vraagstuk", behouden hun waarde als welgeslaagde populariseringen.

Daarnaast maakte Stalin echter vele theoretische fouten, vooral waar hij trachtte om het marxisme-leninisme in creatieve zin verder te

ontwikkelen. Ten aanzien van de economische theorie van het marxisme be- ging hij eveneens ernstige vergissingen. Aan de wetenschap van het recht liet Stalin zich weinig gelegen liggen. Wysjinsky fungeerde in kwesties van "staat en recht" als zijn spreekbuis. Sarcastisch merkte Iljitsjew hier- bij op, dat het wel bekend was tot welke hoogten deze openbare aanklager was gestegen. Wysjinsky had op zijn terrein hand- en spandiensten ver- leend aan Stalin's these over de verscherping van de klassenstrijd bij het vorderen van de opbouw van het socialisme in de Sowjet-Unie. Over de rol van Stalin als partijhistoricus had Iljitsjew evenmin veel goeds te vertellen. De geschiedenis van de partij werd op alle manieren en langs alle wegen omgewerkt en herschreven opdat Stalin de rol van de onfeilbare kon vervullen.

De "Prawda" van 18 januari 1962 bevatte een artikel van Pospjelow, voormalig plv. lid van het partijpresidium, over de zesde Praagse confe- rentie van de Russische Sociaal-Democratische Partij (de voorgangster van de CPSU (b.)), die in 1912 was gehouden. Bij deze beschouwing over een conferentie van een halve eeuw geleden zat kennelijk de bedoeling voor om Stalin te kenschetsen als een partijfunctionaris, die geen juist begrip had getoond voor de strijd van Lenin tegen de anti-partijelemen- ten van 1912, de oppositie van Trotski - Martow - Bogdanow. Geringschat- tend had Stalin deze fundamenteel belangrijke strijd een storm in een glas water gencemd, naar Pospjelow nu in het licht meende te moeten stel- len.

Op zijn beurt sprak Soeslow, lid van het partij-presidium en van het secretariaat, op een conferentie van beoefenaren der sociale weten- schappen over andere tekortkomingen van de eens blindelings vereerde meester. Deze conferentie werd van 30 januari tot 3 februari 1962 in Mos- kou gehouden. Stalin had, naar Soeslow stelde, de voortschrijding van de sociale wetenschappen aanzienlijk belemmerd omdat hij een soort monopo- lie in het ontwikkelen van revolutionaire theorieën op sociaal gebied voor zichzelf opeiste. Hij wenste niet alleen het laatste woord te hebben, maar poogde de theoretische vraagstukken met "administratieve maatregel- en" op te lossen (dwz. met het gewelddadig vervolgen van zijn opposan- ten). Ook Soeslow herinnerde aan de geschiedvervalsing, die Stalin had gepleegd met zijn "Korte Leergang" van de partijhistorie, een typisch product van de persoonsverheerlijking. Daar paradeerde Stalin ook als militair genie. Andermans prestaties in de burgeroorlog eiste Stalin daarbij voor zich op. Verder dong Soeslow af op de betekenis van Stalin's "Economische problemen van het socialisme in de USSR". Deze verhandeling,

daterend van 1952, bevatte stellingen, die volgens Soeslow onjuist waren omdat Stalin geen acht had geslagen op de lessen van het leven zelf. De strijd tegen de persoonsverheerlijking moest onverbrekkelijk verbonden blijven met de strijd voor de zuivere marxistisch-leninistische leer. Daarom moesten, naar Soeslow nog eens accentueerde, afwijkingen als revisionisme, dogmatisme en opportunisme als volstrekt ontoelaatbaar worden afgewezen.

H O O F D S T U K I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJ VAN NEDERLAND

De aanstaande verkiezingen

De Communisten en de Volksvertegenwoordiging

De communisten hebben weinig goeds te zeggen over de werking van de parlementaire democratie. Volgens hen had vóór de oorlog alleen de bezittende klasse de macht en de middelen om de brede massa voor te lichten en te beïnvloeden. Sinds het einde van de oorlog was h.i. het recht van de burgers om zich in openbare aangelegenheden zelfstandig te doen horen steeds meer tot een farce geworden.

Het naderen van de verkiezingen voor de Provinciale Staten en de gemeenteraden heeft de woord- en penvoerders van de CPN nog eens extra aanleiding gegeven tot protest tegen de "uitholling van de parlementaire democratie" en de schadelijke gevolgen daarvan voor het eigen communistische werk in de openbare lichamen. Zo hield Marcus Bakker in "De Waarheid" van 10 februari bij herhaling een philippica tegen "de verwording van het democratische regeringssysteem" (zie ook MO 6, 1961).

De heersende kasten van West-Europa en Amerika, aldus zijn be-
toog, sparen tijd noch moeite wanneer het erom gaat de democratie te verheerlijken. Zij doen het daarbij voorkomen alsof in de landszaken de volkswil de doorslag zou geven en niet de geslepen macht van het grootkapitaal en - in kleine landen als het onze - de brutale druk van vreemde mogendheden. De voornaamste politieke drijvers zijn de grote internationale monopolies en de banken, die een vaste greep hebben op alle burgerlijke partijen en op de PvdA. Aan deze partijen is de politieke zeggenschap niet ontnomen; zij hebben die zelf uit handen gegeven - en de communistische afgevaardigden van de arbeidersklasse zijn in hoge mate ontrecht. Pas wanneer over de nationale zaken nationaal wordt beslist en de schandelijke discriminatie van de communisten beëindigd wordt, pas wanneer de stem van de arbeidersklasse het gewicht krijgt dat haar toekomt, is er voor de parlementaire democratie kans op herstel, aldus Bakker in zijn beschouwing over "De crisis van het par-

mentarisme".

De communisten beroemen zich er vanouds op de enigen te zijn die strijden voor het herstel van de "echte" democratie. Zoals in alle belangrijke zaken pretenderen zij ook op dit punt de woordvoerders van het gehele volk te zijn. Hun afvaardigingen in de vertegenwoordigende lichamen kunnen zich in getalsterkte niet meten met wat zij believen te noemen "de burgerlijke fracties en de vertegenwoordiging van de PvdA". Zij troosten zich evenwel met de gedachte, dat hun optreden daarin een betekenis heeft, die ver uitgaat boven het optreden van hun numeriek sterkere tegenhangers. Het soortelijk gewicht van de communistische zetels is hoger dan dat van de andere, want - aldus De Waarheid van 17 februari - staat achter de andere zetels het goud van de kapitalistische belangen, achter de communistische zetels staat het belang van alle gewone werkende mensen zelf. "De communisten zijn de enigen die de eisen van de arbeiders op tafel leggen en hun optreden krijgt zo'n groot gewicht omdat het gedragen wordt door de arbeidersbeweging, getuige de ondernemingsraadsverkiezingen in een groot aantal bedrijven. Het is dan ook daarom, dat de reactie de communisten vreest, omdat hun optreden in Kamer, Provinciale Staten en gemeenteraden verband houdt met de beweging van het volk".

Verkiezingsacties

De verkiezingsacties van de CPN zijn gestart onder de leuzen "Voor een neutraal en atoomvrij Nederland", "Voor hogere lonen en lagere belastingen" en "Voor overdracht van Nieuw-Guinea aan Indonesië". Al naar gelang de wensen, die in de verschillende provincies leven, worden hieraan eisen toegevoegd met betrekking tot de industrialisatie, het verbeteren van het woonklimaat, het bevorderen van de agrarische ontwikkeling, het aanleggen van kanalen, het voorkomen van wateroverlast en overstromingen, etc. Vooral wordt thans aan het agrarisch program meer aandacht besteed dan in het verleden het geval is geweest, sinds Paul de Groot op het laatstgehouden CPN-congres erkende dat de partij de belangen van de tuinders en de kleine boeren onvoldoende had behartigd. Het partijbestuur besloot in zijn zitting van 16 en 17 december 1961 maatregelen te bestuderen die op dit terrein tot verbetering van de partij-activiteit zouden kunnen leiden.

Hoofdzaak blijven echter de leuzen van het 20e CPN-congres, die door verschillende recente gebeurtenissen aan actualiteit hebben gewonnen.

Vandaar het propageren van een neutraal en atoomvrij Nederland, van bijzondere betekenis geworden door de gebeurtenissen rond Berlijn; het voortdurend aansporen tot de strijd voor hoger loon, tegen de achtergrond van de "overeenkomst van Oud-Wassenaar" en de kwestie van de ambtenarensalarissen; en tenslotte de eis van overdracht van het bestuur over Nieuw-Guinea aan de Indonesische Republiek, met des te meer klem gesteld na de verschillende incidenten, die tot verhoging van de spanningen hebben bijgedragen.

Het behoeft geen betoog, dat de CPN zich bij het lanceren van haar eisen tegelijk keert tegen de leiders van de andere partijen, die haar inzichten in de "werkelijke" belangen van het volk niet delen. De PSP en de "verradersgroep" van Wagenaar en Gortzak moeten het daarbij speciaal ontgelden: de PSP, omdat zij de CPN telkens weer onaangenaam verrast met een halfslachtige houding, juist wanneer van haar verwacht wordt dat zij de politiek van de communisten zal steunen; de SWP, omdat zij ten koste van alles uit de "gestolen zetels" moet worden gedrongen. Een meëvaller voor de CPN is het feit, dat de SWP er niet in geslaagd is het vereiste aantal handtekeningen te verzamelen voor deelname aan de verkiezingen voor de Staten van Noord-Holland, de enige provincie waarin zij op tenminste één zetel rekende.

"De Waarheid" ziet deze nederlaag van de SWP als een persoonlijke triomf van Paul de Groot, de lijststaanvoerder van de CPN in Noord-Holland. Het blad stelt tegenover dit onvermogen van de SWP de vooruitgang van de CPN, die in 68 kieskringen - vier meer dan bij de vorige statenverkiezingen - zal uitkomen.

"Wie van onze vijanden nog aan de kracht van de CPN mocht twijfelen, weet het nu: de Communistische Partij is er, sterker dan tevoren en klaar om voor de kiezers te verschijnen!" aldus het partijblad.

Verkiezingsfonds

Sinds begin februari verzorgt Esther Muller-van West in "De Waarheid" een dagelijkse rubriek, waarin zij de actie voor het CPN-verkiezingsfonds stimuleert en van de behaalde resultaten verslag uitbrengt. Zij is lid van de communistische fractie in de Amsterdamse gemeenteraad en heeft zitting in de Provinciale Staten van Noordholland.

Onder de slagzin "De CPN moet winnen" doet zij in deze rubriek een beroep op alle Waarheidlezers en lezeressen om de partij te helpen aan de benodigde gelden. Deze financiële actie is een onderdeel van de grote

donatiecampagne 1961/1962, die f 175.000,- moet opleveren. Een aanzienlijk deel hiervan is bestemd voor de partijpropaganda in de verkiezingsstrijd. De totale opbrengst uit donaties, kerstenveloppen en andere bijdragen beliep begin februari 1962 circa f 78.000,- .

Nogmaals Nieuw-Guinea

Met de verkiezingen in zicht spant de CPN-leiding zich in om het Nederlandse publiek te overtuigen van de juistheid van het partijstandpunt inzake de kwestie Nieuw-Guinea. "Onze partij is de enige partij, die in deze met schone handen voor het Nederlandse volk staat", aldus een opmerking in de CPN-brochure "Geen oorlog om Nieuw-Guinea". Deze uitgave, begin februari in een oplage van enkele tienduizenden van de partijpersen gekomen, bevat o.m. een samenvatting van reeds uit vergadering en pers bekende slogans. De samenstellers ervan hebben niet nagelaten vooral de Verenigde Staten als een dubieuze bondgenoot af te schilderen. Ook als bemiddelaar wordt Amerika voor Indonesië en Nederland onaanvaardbaar genoemd. Amerika speelt, als altijd, dubbel spel; bemiddeling van die kant is het slechtste, dat ons kan overkomen. Nederland en Indonesië moeten rechtstreeks onderhandelen, aldus de CPN-stellingname.

In de agitatie rond Nieuw-Guinea werd de laatste tijd vooral ook veel aandacht gewijd aan de persoonlijke belangen van de voor uitzending in aanmerking komende dienstplichtigen. In menige uitvoerige beschouwing wierp "De Waarheid" zich op als beschermengel voor de jonge soldaten, die - naar communistische betoogtrant - als slachtoffers van een kolonialistisch avontuur in Nieuw-Guinea hun lichamelijke en geestelijke ondergang tegemoet gaan. Het feit, dat de vader van een dezer militairen de Staat der Nederlanden het recht betwistte zijn zoon als burger naar het omstrede gebied over te brengen, greep de communistische journalistiek als welkome propagandastof aan. Ook gaf het Harry Verheij aanleiding hierover in de Amsterdamse gemeenteraad vragen te stellen aan B. en W.

De partijpers heeft voorts het aangekondigde ontslag van een aantal jonge KLM-piloten uitgebuit voor de Nieuw-Guinea-agitatie. Het Nieuw-Guinea-beleid van de regering, in het bijzonder het misbruiken van de KLM voor crypto-militaire transporten via Tokio, zou de luchtvaartmaatschappij economische nadelen berokkenen en de expansie van het bedrijf in Z.O.-Azië in de weg staan. Van de hieruit voortvloeiende bezuiniging zijn de bewuste jonge vliegers thans de eerste slachtoffers, aldus deze gelegen-

heids-interpretatie.

"De Waarheid" poogt ook de anti-Duitse gevoelens van haar lezerspubliek te bespelen bij de hetze tegen de regering. De Westduitse revanchisten jagen in deze aangelegenheid hun eigen belangen na, aldus een recent commentaar in het partijdagblad. Bonn zou een vreedzame regeling van het conflict tussen Indonesië en Nederland willen verhinderen uit vrees dat een accoord tussen beide landen tot hernieuwde economische expansie van Nederland in Indonesië zou leiden. Minister Luns had bij zijn bezoek aan West-Berlijn Nederlands steun voor "het zelfbeschikkingsrecht" van West-Berlijn aangeboden, volgens het CPN-blad, in ruil voor Bonn's ondersteuning van het Nederlandse regeringsbeleid inzake Nieuw-Guinea.

Februari-staking 1941

Opnieuw twee herdenkingen

Op 25 februari 1961 vond voor het eerst sedert vele jaren in Amsterdam een gemeenschappelijke herdenking van de Februari-staking van 1941 plaats. Zij stond onder auspiciën van het gemeentebestuur. Na ampele overweging had de CPN-leiding zich tot dit experiment bereid verklaard. Naar buiten deed zij het zelfs voorkomen, alsof zij nooit anders had gewild. Later bleek evenwel, dat het verloop van de herdenking geen onverdeeld genoegen voor Paul de Groot c.s. was geweest. Laatstgenoemde had zich vooral geërgerd aan de aanwezigheid van een SWP-vertegenwoordiging in de voorste gelederen. De CPN-leider zag hierin een poging van Amsterdams gemeentebestuur om de herdenking te misbruiken voor "anti-communistische doeleinden".

Een en ander deed de partijleiding dit jaar besluiten geen steun te verlenen aan de door B. en W. afgekondigde officiële herdenking op 25 februari 1962 des middags 2 uur; dit temeer, omdat het college zijn besluit zou hebben genomen zonder voorafgaand overleg met de communistische en andere raadsfracties.

Doelend op B. en W. van Amsterdam en de officiële herdenking, merkte de partijsecretaris Henk Hoekstra in "De Waarheid" denigrerend op: "elk jaar opnieuw voelt men de 'vreemdheid' aan van hen, die met een plechtig gezicht en met enige nietszeggende woorden de Dokwerker even'aandoen'om gezwind te verdwijnen wanneer de arbeiders, middenstanders en intellectuelen voorbijtrekken". Hoekstra schetste de communistiche herdenking als een uiting van verzet tegen de regeringspolitiek, die ons land "ver-

bindt met de Westduitse revanchisten en steun aan hen verleent."

Officieel viel het besluit tot het wederom houden van een eigen herdenking in een bijeenkomst van communistische initiatiefnemers op 7 februari in het Amsterdamse "Bellevue". Overeengekomen werd om de manifestatie des middags half vier te doen aanvangen.

De voorbereiding van de communistische herdenking - reeds gestart voordat beslist was over het al dan niet houden van een gemeenschappelijke plechtigheid - was in handen van een crypto-communistisch comité, dat door middel van een neutraal getinte oproep in brede kring adhaesie en financiële steun voor de herdenking trachtte te vinden. Gezien de in "De Waarheid" gepubliceerde namen van adherenten is de opzet om ook niet-communisten tot medewerking te bewegen slechts in zeer beperkte mate geslaagd.

Ook verschillende andere mantelorganisaties zoals "Verenigd Verzet 1940-1945" en de "Nederlandse Vrouwenbeweging" waren actief betrokken bij de voorbereiding van de communistische februariherdenking. "Verenigd Verzet" gaf zelfs een speciale, geheel aan dit onderwerp gewijde editie van zijn maandblad uit.

Het massale communistische défilé langs het monument van de Dokwerker werd geopend met een kranslegging door Dirk van Nimwegen (februari-staker) namens het voorbereidingscomité en vervolgens door Marcus Bakker en Harry Verheij namens het CPN-partijbestuur. "De Waarheid" van 26 februari laakte in een commentaar de officiële herdenking. De burgemeester, zo werd daarin opgemerkt, misbruikte deze kleine bijeenkomst om de duizenden, die een uur later zouden komen, te betitelen als een groep, die "in apartheid wil gedenken."

Manifest voor televisiekijkers

Begin februari gaf de CPN een manifest uit, gericht aan de Nederlandse televisiekijkers, waarin deze gewaarschuwd worden voor valse voorlichting over de februaristaking door dr. L. de Jong, hoofd van het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie. De partijleiding was kennelijk bevreesd voor een herhaling van hetgeen zich een jaar geleden op het televisiescherm afspeelde. Dr. De Jong gaf toen zijn visie op het verloop van de Februaristaking, mede aan de hand van het daarover door zijn medewerker B.A. Sijes geschreven boek. Bij die gelegenheid interviewde dr. De Jong o.m. Piet Nak, een van de communisten, die in deze staking een vooraanstaande rol hadden gespeeld.

In het nu verspreide partijmanifest worden dr. De Jong en Sijes aangeduid als figuren, die er stelselmatig op uit zijn de rol van de CPN in de Februaristaking en met name die van Paul de Groot te verduisternen.

De televisiekijkers worden in het geschrift aangespoord van de N.T.S.-directie te eisen, dat de overlevende leiders van de Februaristaking voor de televisie aan het woord komen. Zij moeten spreken in plaats van figuren, die geen historici zijn maar de geschiedschrijving misbruiken voor hun haatcampagne tegen het communisme, daarmee steun verlenend aan "het herleefde nazisme in West-Duitsland."

H O O F D S T U K I I I

ACTIVITEITEN IN DE COMMUNISTISCHE MANTELORGANISATIES

Vredesbeweging

Nederlandse Vredesraad - NVR

Nu het nationaal Vredescongres (zie MO 1-1962) achter de rug is, heeft de pas geïnstalleerde nieuwe Nederlandse Vredesraad de gelegenheid zich te beraden over zijn toekomstige activiteiten. Ongetwijfeld zullen deze in de eerste plaats gericht zijn op de beïnvloeding van de publieke opinie, ten gunste van een zo spoedig mogelijke overdracht van Nieuw-Guinea aan Indonesië. In het kader van deze campagne wordt thans in verschillende steden reeds gewerkt met de op het congres aangenomen "Oproep gericht tot het Nederlandse volk". Hierin wordt, onder verwijzing naar het dreigende gevaar van een nieuwe koloniale oorlog, aangespoord tot het voeren van grootscheepse actie voor onderhandelingen tussen de beide regeringen. De nieuwe plaatselijke vredescomité's - waarvan de oprichting thans op gang is gekomen - zullen aan de hand van de in deze Oproep gegeven richtlijnen stellig een grotere activiteit ontplooien dan hun voorgangers in de afgelopen jaren.

Het bestuur van de nieuwe Vredesraad schijnt inderdaad voornemens te zijn om een krachtige, actieve en strijdbare Nederlandse vredesorganisatie op te bouwen. Voor het eerst sedert jaren verscheen het blad "Vrede" met acht pagina's. Dit februari-nummer, waarmede in buurten en bedrijven "gewerkt" dient te worden, is voor het grootste deel gewijd aan het congres en aan de uitslag van een opinie-onderzoek over de kwestie Nieuw-Guinea. Ter voorbereiding van het nationaal vredescongres had de NVR namelijk een enquête gehouden teneinde de mening van de Nederlandse bevolking over dit vraagstuk te peilen. De raad had zich daartoe schriftelijk gericht tot een aantal vooraanstaande Nederlanders met het verzoek hun mening in deze kenbaar te maken. In totaal zouden 69 antwoorden zijn ontvangen, waarvan het merendeel zich uitsprak vóór onvoorwaardelijke overdracht van het omstrede gebiedsdeel aan Indonesië. Een kleinere groep verklaarde zich vóór het openen van onderhandelingen tussen Nederland en Indonesië, doch verbond hieraan de eis van zelfbeschikingsrecht voor de Papoea's en/of de teruggave van de vroegere Nederlandse bezittingen in Indonesië. Slechts een zeer kleine minderheid,

aldus het blad, sprak zich uit tegen onderhandelen en tegen de overdracht.

Uit de eveneens in "Vrede" gepubliceerde samenstelling van de nieuwe Nederlandse Vredesraad blijkt dat dit college thans bestaat uit 35 personen. Daarin is opgenomen de (uit tien personen bestaande) commissie, die het congres voorbereidde, van wie er zeven lid van de CPN zijn, (zie MO 11-1961). Ook de andere leden van de nieuwe raad zijn voor het merendeel notoire communisten en activisten van de mantelorganisaties.

Voor de komende zomer organiseert de NVR, evenals het vorige jaar, vacantiereizen naar het buitenland. Voor het tijdvak juli tot en met augustus 1962 zijn zes reizen naar Tsjechoslowakije vastgesteld. Als attractie zal bij het vervoer ditmaal gedeeltelijk gebruik gemaakt worden van vliegtuigen, van het type Iljoesin 18.

Jeugdbeweging

Appèl voor het Noorden

Op 24 maart a.s. houdt het Algemeen Nederlands Jeugd Verbond (ANJV) in Groningen een appèl voor de jongeren der drie noordelijke provincies. Het plan daartoe werd geopperd in oktober 1960, tijdens een kadervergadering van het verbond (Zie MO 10/1960, pag. 12). Men wilde destijds het appèl in het voorjaar van 1961 houden. De vorig jaar Pinksteren georganiseerde protestfietstocht tegen de opslag van atoomwapens eiste evenwel alle aandacht van het ANJV op, zodat het appèl moest worden uitgesteld.

Thans hoopt men op totaal circa 1000 bezoekers, van wie een 400 uit de stad Groningen zouden moeten komen. Aan de feestelijke opening van het appèl met een fakkeloptocht zal de ANJV-drumband uit Den Haag medewerken. Onder de leuze "Den Haag, wij willen leven" wil het ANJV o.m. de aandacht van de regering vestigen op de achterstand die het Noorden heeft aan werkgelegenheid op het platteland, aan het ontbreken van sportzalen. Wat de internationale problemen betreft zal ampele aandacht aan de kwestie Nieuw-Guinea worden besteed.

Ook elders zet het ANJV zijn agitatie voor de overdracht van dit gebied aan Indonesië voort. Het ANJV verspreidt thans een "oproep aan de Nederlandse jeugd", die in een oplage van 350.000 is gedrukt. Bij de propaganda in eigen kring tegen een "koloniale oorlog" herinnert men hier en daar welwillend aan de deserteur Piet van Staveren, die in 1948 overliep

naar het Indonesische kamp.

De communistisch georiënteerde studentenvereniging "Perikles" richtte begin februari te Amsterdam een tentoonstelling in over Nieuw-Guinea, doch de belangstelling daarvoor van de zijde van het publiek was slechts gering.

De NVB is bezig handtekeningen te verzamelen voor een Nieuw-Guinea-adres aan de Koningin. Op de Landsvrouwe zal een beroep gedaan worden niets na te laten om tot een vreedzame oplossing van het geschil te komen.

H O O F D S T U K I V

COMMUNISTISCHE ACTIVITEITEN IN HET BEDRIJFSLEVEN

Verkiezingen voor ondernemingsraden

Bij de Amsterdamse Droogdok Maatschappij - op één na de grootste scheepswerf van de hoofdstad - werd op 22 februari een nieuwe ondernemingsraad gekozen. De uitslagen gaven ongeveer hetzelfde beeld als die van de in juni 1961 gehouden verkiezingen bij de Nederlandse Dok- en Scheepsbouwmaatschappij, die nog groter is (zie MO 6-1961). In dit bedrijf had de door de communisten gepousseerde "vrije lijst" onder de uur- en weekloners de absolute meerderheid behaald (ze kwam van 36 op 59 %); bij de ADM steeg het percentage van de stemmen op de "vrije lijst" uitgebracht - vergeleken met de vorige verkiezingen, in februari 1960 - van ruim 50 tot 58. Bij beide bedrijven verloren de erkende bonden stemmen en zetels. In dit verband wordt gewezen op het verschijnsel dat in het algemeen bij de grote metaalbedrijven de teruggang van de communistische invloed (voor zover deze uit de uitslagen van de ondernemingsraadsverkiezingen viel af te lezen) in 1961 tot stilstand is gekomen en bij meerdere bedrijven zelfs in een flinke vooruitgang is veranderd.

Mede met het oog op de propaganda voor de aanstaande Statenverkiezingen was er de CPN-leiding veel aan gelegen bij de ADM een overwinning te behalen. Ze had de arbeiders van dit bedrijf dan ook wekenlang met pamfletten, bedrijfskrantjes en brochures bewerkt. Van de 7 bij de ADM gekozen "vrije lijst"-candidaten zijn de eerste 5 lid van de CPN (onder wie een drietal districtsbestuurders), de nummers 6 en 7 van de lijst waren aangesloten bij de EVC-1958. Als no 8 was een Italiaan (geen communist) candidaat gesteld.

De gedetailleerde cijfers van de verkiezingen bij de ADM zijn als volgt:

	<u>1962</u>		<u>1960</u>
Vrije Lijst (comm.)	538 stemmen-7 zetels-58,4%		358-5-50,3%
NVV	182 " -2 " -19,8%		206-3-28,9%
KAB/CNV	109 " -1 zetel -11,8%	Alleen	112-2-15,7%
EVC/MBGK	<u>93</u> " <u>-1</u> " -10 %	EVC	<u>36-1- 5,1%</u>
Totaal	922 stemmen 11 zetels	Totaal	712 11

Wat uit deze cijfers vooral in het oog springt is het feit dat de communisten er voor het eerst in zijn geslaagd een groot deel van de arbeiders, dat uit onverschilligheid de vorige malen niet aan de verkiezingen deel nam, ditmaal aan hun kant te krijgen. Ongeveer 90 % van de arbeiders heeft er n.l. de moeite voor over gehad zijn stem uit te brengen. Het gebruikelijke percentage bedroeg tot dusverre slechts circa 65 %. (Ook bij de meeste andere grote metaalbedrijven is dit percentage omstreeks 65, met een maximum van 75 % bij sommige bedrijven.)

In de Tweede Kamer heeft Paul de Groot zich in december 1961 be-roepen op de communistische successen bij een aantal recente verkiezingen, die plaatsvonden in door hem met name genoemde metaalbedrijven. Werkspoor-Amsterdam, waar juist kort tevoren (op 29 november) een nieuwe ondernemingsraad was gekozen, vermeldde hij echter niet. Hier waren de communisten namelijk in het geheel niet aan bod gekomen. Dit heeft een speciale oorzaak gehad: vlak voor de gestelde sluitingstermijn hadden zij een kandidatenlijst ingediend, die bij contrôle niet van het vereis-te aantal geldige handtekeningen bleek te zijn voorzien. Zij konden daar-door niet met een eigen lijst uitkomen. Dit heeft geleid tot een merk-waardige uitslag: de neutrale MBGK, die in de verkiezingen bij de NDSM in juni 1961 niet één zetel had weten te bemachtigen, veroverde bij Werkspoor 5 van de 12 arbeiderszetels. (De MBGK - Metaalbewerkersbond voor Groot- en Kleinbedrijf - is een in 1953 opgericht bondje van me-taalarbeiders, dat in 1955 koninklijke goedkeuring op de statuten ver-kreeg. Het sloot zich aan bij de neutrale Nederlandse Vak Centrale, doch werd daaruit in december 1960 verwijderd. De MBGK valt in zijn pamfletten de erkende bonden steeds fel aan.) Een groot deel van de ongeorganiseerden, dat anders ongetwijfeld de "vrije lijst" zou hebben gesteund, bracht nu zijn stem uit op de neutrale MBGK, die als "ver-deeldheid-zaaiër" door de CPN scherp wordt bestreden. (Een serie arti-kelen in "De Waarheid", gericht tegen de MBGK, is zelfs in brochure-vorm uitgegeven.) Doordat dus de "vrije lijst" van de communisten niet kon meedoen, verloor deze zijn 2 zetels in de ondernemingsraad van Werkspoor. Echter, deze verkiezing werd ook voor de zgn. "oude" EVC (die evenals de MBGK in haar propaganda steeds zowel de CPN als de "zui-lenbonden" afbreekt) een débâcle: zij behaalde onvoldoende stemmen om bij dit bedrijf nog één van haar 2 zetels te kunnen behouden. De "oude" EVC heeft nu, wat de grote metaalbedrijven te Amsterdam betreft, alleen nog een vertegenwoordiger in de ondernemingsraad van de ADM, dank zij

het samengaan met de MBGK. De laatste heeft tot dusverre alleen bij Werkspoor-Amsterdam voet aan de grond gekregen.

De GSW

De CPN is opgetreden als pleitbezorgster voor de invalide arbeiders werkzaam bij de GSW, de gemeentelijke sociale werkplaatsen. Staatssecretaris Roolvink had een bepaalde korting voorgeschreven voor degenen, die naast hun verhoogd loon invaliditeitsrente genieten, teneinde onevenredigheden te voorkomen. De CPN keerde zich tegen elke beperking op de inkomsten van deze groep arbeiders. Paul de Groot stelde ter zake op 16 januari als Kamerlid schriftelijk vragen aan de staatssecretaris, doch deze bleek van oordeel dat de maatregelen sociaal verantwoord waren. (Opm.: De erkende bonden konden zich in principe verenigen met de voorlopige regeling van de staatssecretaris, welke er van uitgaat dat de inkomsten van de invalide GSW-arbeiders niet mogen komen boven die van valide arbeidskrachten in het vrije bedrijf.) Ook in enkele gemeenteraden, o.a. van Amsterdam, Heerlen en Enschede, werd de kwestie door de communistische raadsleden naar voren gebracht. In Amsterdam verzamelde het CPN-districtsbestuur de namen en adressen van bij de CPN aangesloten GSW-arbeiders, met het oog op eventueel te ondernemen acties. Bij sommige GSW-werkplaatsen verspreide de CPN pamfletten, waarin de betrokkenen werden aangespoord een loonkorting niet te accepteren. In Amsterdam, Den Haag en Enschede werden actie-comité's opgericht, die onder communistische leiding handtekeningen verzamelden voor requestsen aan het gemeentebestuur. Een delegatie van Haagse GSW-arbeiders werd op 22 februari door de staatssecretaris voor Sociale Zaken ontvangen.

Labele loonsituaties

Afgezien van de bovengenoemde acties op sociaal gebied heeft de CPN in februari haar agitatie vooral gericht op de onverwachte moeilijkheden bij de loononderhandelingen. Doordat meningsverschillen zijn ontstaan over de interpretatie van de formule van Oud-Wassenaar (de afremming van de loonstijging), gezien in verband met de voordien door de Regering uitgegeven richtlijnen, is de officiële goedkeuring van verschillende ontwerp-cao's op losse schroeven komen te staan. Onder meer is dit het geval met de ontwerp-cao voor de klein-metaal. Om de hierdoor ontstane onzekerheid te exploiteren heeft de CPN-leiding de leden-metaalbewerkeren opgetrommeld voor een op 3 maart te houden

landelijke vergadering. Hetzelfde deed ze reeds (op 10 februari) voor de leden die in het bouwbedrijf werkzaam zijn. Ook hier was de situatie labiel, aangezien de werkgevers- en werknemersbonden het niet eens konden worden over de per 1 maart 1962 te vernieuwen cao. (Inmiddels hebben de partijen op 27 februari in principe overeenstemming bereikt.)

H O O F D S T U K V

OVERIGE GROEPERINGEN

De SWP en de verkiezingen

In de overtuiging niet sterk genoeg te zijn om onder eigen banier een verkiezingscampagne tot een succes te maken, heeft de SWP - de Socialistische Werkerspartij - herhaaldelijk te kennen gegeven ten deze samenwerking met andere links-socialistische groeperingen op prijs te stellen. Met name gingen haar wensen en gedachten daarbij tenminste uit naar een vorm van samenwerking met de PSP - de Pacifistisch Socialistische Partij -, in de strijd voor vrede en ontwapening.

Ook nadat de leiding van de PSP had verklaard, dat bepaalde principes in het program van Wagenaar's partij haar dermate onsympathiek waren, dat van een gezamenlijke verkiezingsactie geen sprake kon zijn, bleef de SWP naar wegen en middelen zoeken om dit doel alsnog te bereiken. Zij ging daarbij zelfs zó ver zich bereid te verklaren haar beginselprogram te wijzigen.

Haar pogen bleef zonder resultaat. Zij besloot in principe te trachten in de provincie Noord-Holland met een eigen lijst uit te komen, toen ook een laatste gesprek met de PSP over een mogelijke samenwerking aldaar geen verandering bracht in het afwijzende standpunt van de pacifistische socialistten. Volgens de prognoses zou de SWP namelijk kans hebben een zetel in de Provinciale Staten en een zetel in de Amsterdamse gemeenteraad te veroveren.

Tijdens het voorbereidende stadium bleek echter, - zoals het partijbestuur in "De Brug" van 17 februari 1962 verklaarde - "dat door moeilijkheden van organisatorische en financiële aard de mogelijkheid van het voeren van een succesvolle verkiezingscampagne in geheel Noord-Holland in niet voldoende mate aanwezig was, zodat van deelname aan de Statenverkiezingen moest worden afgezien".

Voor de SWP, die zich graag ten overstaan van de CPN op de een of andere wijze gehandhaafd had, moet dit een bittere teleurstelling zijn. Of zij haar leden nog een bepaald advies zal geven met betrekking tot het uitbrengen van hun stem staat te bezien. Hoewel de partijleiding misschien meent dat deze stemmen het best besteed zijn aan de PSP, zal de teleurstelling haar wellicht weerhouden ze deze partij ook openlijk te gunnen. Een en ander is voor de SWP geen aanleiding zich buiten het

strijdgewoel rond de verkiezingen te houden. In "De Brug" van 17 februari komt een uitvoerig artikel voor waarin zowel de politiek van de regeringspartijen als de oppositie van de PvdA becritiseerd worden. De PSP krijgt daarbij in een afzonderlijk aan haar beleid gewijde passage te horen, dat zij in haar pogen om burgerlijk pacifisme en radicaal socialisme te verenigen halverwege is blijven steken. De kritiek op de CPN blijft beperkt tot een opmerking over "de kronkelwegen van de heer De Groot en de ondemocratische methoden en de scheldkanonnades waarvan deze partij zich pleegt te bedienen".

De speculatie op de tegenstellingen tussen Paul de Groot en Harry Verheij ligt ten grondslag aan een ander artikel in hetzelfde Brug-nummer. Daarin wordt De Groot's achterdocht voor zijn naaste medewerkers belachelijk gemaakt. "Laat Verheij maar links en rechts rondstrooien, dat De Groot er binnenkort mee uitscheidt, zó gemakkelijk laat deze zich niet wippen. Paul zorgt ervoor dat hij 'erbij' blijft, in Felix, in de Kamer en als het moet ook in Raad en Staten. Wanneer hij kon zou hij in alle provincies de lijst aanvoeren, want hij vertrouwt niemand anders", aldus "De Brug".

De PSP en de verkiezingen

In de rubriek Gast-Vrij van het Algemeen Handelsblad, waarin aan de kopstukken van de verschillende politieke partijen de gelegenheid wordt geboden iets te zeggen over de komende verkiezingen, is op 12 februari als eerste aan het woord geweest de voorzitter van de Pacifistisch Socialistische Partij, P.A. Burggraaf. De PSP voert volgens hem een radicaal-socialistische vredespolitiek, die haar uitgangspunt vindt in het socialisme. Met de leus "Socialisme zonder atoombom" wil de PSP ook thans de verkiezingen ingaan, die haar bestuur beschouwt als een voorronde voor de Kamerverkiezingen in 1963.

De belangrijkste vraag is daarom, volgens Burggraaf, of de kiezers het ermee eens zijn dat de belangen van Nederland, deel uitmakende van het grote westerse blok, ondergeschikt zijn aan de politieke doeleinden van de "westerse" wereld. De PSP gaat ervan uit, dat de beslissing over ons bestaan nu vooral ligt op de terreinen van de internationale politiek en de bewapening. Daarom wil zij haar streven naar een socialistische politiek ondergeschikt maken aan het grote belang, de strijd voor de vrede.

Zoals bekend is de PSP voor uittreding van Nederland uit de NAVO, voor afschaffing van de atoombewapening en tenslotte voor eenzijdige

nationale ontwapening. Het op 27 januari j.l. gehouden politiek congres van de PSP gaf daaraan nog eens uiting. De daar aangenomen resolutie roert ook de kwestie Nieuw-Guinea aan. Voor het geval Indonesië tot een gewapend optreden tegen Nieuw-Guinea zou overgaan op een tijdstip vóór de door het PSP-congres geëiste repatriëring van de Nederlandse troepen, dan mag daarop van Nederlandse zijde niet met wapengeweld worden geantwoord, doch moet het geschil onmiddellijk aan de Veiligheidsraad worden voorgelegd.

Hoewel het verkiezingsprogram van de PSP nog niet bekend is, zal het ~~links~~-socialistische element daarin wel niet ontbreken. Mogelijk gaat het zelfs de boventoon voeren, aangezien de socialistische aanhang in de partij de laatste tijd aan kracht heeft gewonnen.

OVERZICHT VAN REIZEN VAN VOORAANSTAANDE NEDERLANDSE ENBUITENLANDSE EXTREMISTEN UIT OF NAAR NEDERLANDTot 14 februari 1962

I = Inreis

U = Uitreis

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb. datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
± 26-10-1961 ± 31-10-1961	POLAK-ELDERING, P.E. Mr.	6-10-1909	Redactielid Internat. Contact Bulletin. Kopenhagen, congres Deense Volkspartij (Larsen).
± 10-11-1961 ± 16-11-1961 ± 10-11-1961 16-11-1961	OOSTERUM-VERHOEF, H. van REE-van de MEEBERG, B. de MOLIN-GERRITZE, J.P.	9- 6-1913 28-10-1901 6-12-1916	Resp. vooraanstaand lid NVB, secr. NVB. Bijwoning IDV. . bijeenkomst Europ. Vrouwen in O.-Berlijn (11-12 nov.).
± 11-11-1961 ± 12-11-1961	GOUDKUIL, H.	7- 8-1916	Lid dag.best. Ned.-USSR en lid distr.best. CPN-Rtd. Brussel, congres Amitiés Belgo-Sowj. (11-12 nov.).
± 13-11-1961 24-11-1961	HULSING, B.	28- 8-1907	Kunstverslaggever van "De Waarheid". Leipzig, 4e filmfestival, (13-19 nov.).
18-11-1961 19-11-1961	BLOM, G.	17- 4-1909	Secr. "Ver.Verzet". Brussel, t.g.v. 20e verjaardag "Onafhankelijkheidsfront" (19 nov.).
18-11-1961 21-11-1961	KONING, L.H.	18- 9-1899	Directeur "Heiermann en Co". Praag, doel niet bekend.
± 18-11-1961 (I)	WARRINK, Ch. H.	1- 7-1942	Hoofdbest. lid ANJV. Terug na een jaar scholing (W. Pieckschule) in de DDR.
24-11-1961 (I)	KANTEMAN, Eleonora S.H. MEIJER, Janke T.	13- 4-1940 17- 6-1941	ANJV-ers. Terug na een jaar scholing (W. Pieckschule) in de DDR.
24-11-1961 29-11-1961	ISHII, Yasuo (Japanner)	2- 8-1933	Vice pres. IUS. Amsterdam, 15-jarig bestaan Perikles.
± 25-11-1961	STERZENBACH, W. (W. Duitser)	4- 4-1909	Amsterdam, woonde namens Ver. Verfolgt.d.Naziregimes bijeenk. bij Landel. Raad Ver. Verzet (25 nov.).

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb. datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
± 26-11-1961 28-11-1961	DICKEL, Helga (W. Duitse)	1- 9-1919	Secr. Internat. Democr. Vrouwen Fed. Amsterdam, sprak op land. NVB-conf. t.g.v. 15-jarig bestaan.
28-11-1961 5-12-1961	BRASSER, J. BLOM, G. STROOMBERG, H.W.M.	2- 3-1908 17- 4-1909 27-11-1910	Leden land. Raad V.V. '40- '45. Wenen, zitting Alg. Raad Féd. Internat. des Résist. 1-3 dec.)
± 29-11-1961 ± 5-12-1961	SPOOR, C.	5- 1-1902	Lid Land. Raad V.V. '40-'45 en Bureau-lid Féd. Internat. des Résist. Wenen, zitting bureau FIR (30-11-'61) en zitting Algem. Raad FIR (1-3 dec.).
3 11-1961 24-12-1961	NES, J.B.J. van VINK, G. KOSTER-KREGER, W.E.	12- 5-1899 13- 9-1910 31- 3-1917	EVC-delegatie naar Moskou, 5e WVV-congres.
1-12-1961 22-12-1961	HARTOG, W. BOER, J. de BORST, C. de KLEYN, J.	25- 5-1911 9-12-1918 30- 6-1912 17- 2-1926	Centrum-delegatie Moskou, 5e WVV-congres.
8-12-1961 9-12-1961	MINNAERT-COELINGH, M.B.	17- 2-1906	Lid Alg. Best. Ned. Vredes- raad. Bonn, reden onbekend.
± 15-12-1961 24-12-1961	MINNAERT-COELINGH, M.B.	17- 2-1906	Lid Alg. Best. Ned. Vredes- raad. Raadszitting Stockholm; Wereldvredesraad (16-20 dec.)
20-12-1961 21-12-1961	HARTMAN, J. KROON, B.M. van der	23-12-1897 13- 5-1919	Leden HINAG. Essen, HIAG (rechtsextremistisch).
± 28 12-1961	OORT, M.J. KROON, B.M. van der	11-12-1914 13- 5-1919	Leden HINAG. Hagen, begrafe- nis "Panzer Meier".
± 1- 1-1962	VRIES, Th. U. de	26- 4-1907	Voorz. Ned.-USSR en lid PB CPN. Parijs, verzamelen ge- gevens voor LENIN-biografie.
± 10- 1-1962(?) (U)	WOLFF-BULTJE, T.R. VERRIPS-de JONG, E.	7- 1-1928 28-10-1931	Resp. lid dag. best. ANJV en lid dag. best. NVB. Tunis, overhandigen gelden voor Al- gerijnse kinderen.
18- 1-1962 26- 1-1962	KLEINSMA, D. VERDUIN, J.W.	11- 5-1893 30- 7-1923	Afgevaardigden EVC naar con- ferentie VVI-Handel te Boe- dapest.
21- 1-1962 (U)	BOEF, D. de	1-10-1940	Lid dag. bestuur ANJV. DDR, voor jaar politieke scholing (W. Pieckschule).

<u>Datum:</u>	<u>Naam:</u>	<u>Geb. datum:</u>	<u>Reisdoel:</u>
23- 1-1962	HULST, W.	9-12-1916	Secr. Ned.-USSR. Moskou en andere Oost-Europ. hoofdste- den. Voorbereiding Vernu-rei- zen a.s. seizoen.
10- 2-1962			

STAKINGSOVERZICHT FEBRUARI 1962

Bedrijf : IJmuider visknechten.
Aanleiding : 45-urige werkweek en vrije zaterdag geëist.
Inmenging vakbonden : NVV, CNV en KAB stellen zich achter de eisen.
Resultaat : onbekend.
Aantal werknemers : onbekend.
Aantal stakers : ± 300.
Duur van de staking : 3-2-'62 en 10-2-'62.

Bedrijf : Zetterij v.h. dagblad "Het Vrije Volk" te Amsterdam.
Aanleiding : opvoering van de lonen tot hetzelfde peil als uitbetaald bij "Het Handelsblad" geëist.
Inmenging vakbonden : onbekend.
Resultaat : onbekend.
Aantal werknemers : onbekend.
Aantal stakers : onbekend.
Duur van de staking : enige uren (13-2-'62).

Bedrijf : Klein-metaalbedrijf Hertel en Co. te Amsterdam.
Aanleiding : in de nieuwe c.a.o. loonsverhoging van 10 cent per uur met ingang van 1 jan.'62 geëist.
Inmenging vakbonden : onbekend.
Resultaat : geen, directie wacht op goedkeuring ontwerp c.a.o. door het College van Rijksbemiddelaars.
Aantal werknemers : onbekend.
Aantal stakers : 90.
Duur van de staking : ½ dag (14-2-'62).

Bedrijf : Klein-metaalbedrijf N.V. Electra te Amsterdam.
Aanleiding : 15% loonsverhoging geëist in de c.a.o. per 1-3-'62 en voor jan. en febr. compensatie van f 25,-- p.m.
Inmenging vakbonden : onbekend.
Resultaat : onbekend.
Aantal werknemers : onbekend.
Aantal stakers : ± 30.
Duur van de staking : 19-2-'62.

Bedrijf : Confectieafdeling v. breiwool- en kinderkledingfabriek Ramie Union te Enschede.
Aanleiding : staaksters willen vallen onder de c.a.o.-textiel i.p.v. c.a.o. voor de confectie-industrie.
Inmenging vakbonden : vakbonden werden geraadpleegd.
Resultaat : geen, c.a.o. voor confectie-industrie werd ingevoerd.
Aantal werknemers : onbekend.
Aantal stakers : 45.
Duur van de staking : 1½ dag (20 t/m 21-2-'62).

Bedrijf : Classificeerbedrijf Junius, werkzaam op de
werf Wilton-Fijenoord te Schiedam.

Aanleiding : 15% loonsverhoging geëist in de nieuwe c.a.o.
per 1-3-'62 en voor jan. en febr. compensatie
van f 25,-- p.m.

Inmenging vakbonden : geen.

Resultaat : directie gaat accoord mits andere classificeer-
bedrijven hiermee instemmen.

Aantal werknemers : onbekend.

Aantal stakers : ± 250.

Duur van de staking : 1 dag (21-2-'62).

Bedrijf : N.V. Stuwadoorsmaatschappij Felshaven te
Rotterdam.

Aanleiding : uitblijven van een winstuitkering.

Inmenging vakbonden : NBV/NVV bemiddelde zonder succes.

Resultaat : geen.

Aantal werknemers : 150.

Aantal stakers : 150.

Duur van de staking : 1 dag (23-2-'62).

A G E N D A

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
24 mrt.	Jeugdappèl voor het Noorden.	Groningen	ANJV
15-19 apr.	2e Internat. conf. geschied. v.h. verzet.	Warschau	FIR
* 23-25 apr.	Internat. Vrouwenconf. voor ontwapening.	Wenen	IDVF
24 april	Strijddag v.d. jeugd tegen kolonialisme en voor vreedzame coëxistentie.	---	WFDJ
* Pasen	"Nederlandse Aldermastomars".	Van 10 plaatsen naar A'dam	Kom.'62 v.d. Vrede
voorjaar	Oost-Westconf. voor Jeugdvacantie-reizen.	?	WFDJ
8 mei	Strijddag v.d. jeugd en studenten tegen W.Duitse militarisme en imperialisme.	---	WFDJ/IUS
mei	2e Internat. conf. VVI-Textiel en Leer.	Boekarest	WVV
Pinksteren	2e Demonstrat. fietstocht tegen opslag atoomwapens.	Volkel-Soesterberg-A'dam	ANJV/OPSJ
* 9-14 juli	Wereldcongres v.d. Vrede.	Moskou	WVR
omstr.juli	Viering 15-j. bestaan Ned.-USSR.	Asd.	Ned.-USSR
27 juli- 5 aug.	8e Wereldjeugdfestival.	Helsinki	WFDJ/IUS
10-16 aug.	6e Congres Wereldfed. Democr. Jeugd.	Polen	WFDJ
aug.	7e Congres Internat. Unie van Studenten.	Leningrad	IUS
sept.	Alg. verg. Wereldfed. Wetensch. onderzoekers.	Moskou	WFWO
zomer	Internat. Kinderkamp "Hannie Schaft".	Nederhorst Den Berg	Ver. Verzet
sept.	5e Congres Internat. Org. van Journalisten.	Boedapest	IOJ
* vóór herfst	4e Congres Féd. Internat. des Résistants.	?	FIR
1962	Vredesconf. v. landen v.d. 3 continenten.	?	WVR
1962	Buitengewoon congres CPN.	?	CPN
1962	Eur. conf. v. Verzetsstrijders.	?	FIR
1962?	Medische conferentie Féd. Internat. des Résistants.	Noorwegen	FIR

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
mei 1963	5e Congres Internat. Democr. Vrouwen Fed.	Moskou	IDVF

* nieuw c.q. aangevuld.